

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

BAVORY (okr. Břeclav)

Severovýchodní okraj katastru. Sídliště a kruhový objekt. Kultura středodunajských popelnicových polí. Povrchový průzkum.

V březnu 2003 mě upozornil pan Miloslav Kalaš z Brna na kruhový objekt, kterého si všiml a vyfotografoval během procházky v Pavlovských vrších. Lokalita se nachází v severovýchodní části katastru obce Bavory. Je umístěna na menší přírodní plošině při jihozápadním úpatí Stolové hory, která se svažuje k jihozápadu. Plošina, pokrytá neobhospodařovanou loukou, má ve směru SV-JZ délku asi 100 m a leží v nadmořské výšce 350-360 m. Objekt se podle M. Kalaše rýsoval jako celkem pravidelný kruh o průměru cca 30 m a jeho obrys tvořil pruh hnědě zbarvené hlíny o šířce asi 50 až 70 cm, který se výrazně odlišoval od okolní suché trávy.

Při prohlídce lokality na počátku roku 2004 se objekt jevil jako mírně nepravidelný kruh o průměru 30 m ve směru SV-JZ a 27,5 m ve směru SZ-JV. Na místě se dal rozpoznat podle nepatrně snížené úrovně povrchu. Uvnitř kruhu se podařilo najít několik dosti odřených stěpů, které je možno pouze rámcově datovat do období popelnicových polí. V šedesátých letech J. Říhovský objevil v katastru obce Bavory dvě lokality kultury středodunajských popelnicových polí. Z polohy, která se rozkládá asi 300 m severozápadně od naší, získal kolekci velatických stěpů. Na námi sledované lokalitě, která odpovídá lokalitě č. 6 na plánu J. Říhovského, našel méně výrazný materiál z období popelnicových polí (Říhovský 1965, 39, tab. 6). Datování zjištěného kruhu je nejisté a k přesnější klasifikaci bychom se mohli vyjádřit pouze po provedení drobné sondáže. Nelze dokonce vyloučit, že jde o recentní záležitost. Na druhou stranu nelze odmítnout ani možnost, že v Bavorech se nachází pozůstatek dalšího kruhového areálu, jaké známe z mnoha období pravěku i z časné doby dějinné.

Obdobné areály nejsou výjimkou ani na sídlištích v době bronzové nebo halštatu. Velké kruhové areály známe z únětického prostředí v Troskotovicích (Kovárník 1999), z věteřovské osady v Šumicích (Stuchlík – Stuchlíková 1999) a jen rámcově do starší doby bronzové datovaný objekt z Vlasatic (Bálek – Hašek 1996, 17-19, obr. 8-10). Rozměry se objevu

Obr. 1. Bavory – SV okraj obce. Přírodní terasa s kruhovým objektem.
Die Naturterrasse mit einer Kreisgrabenanlage
(foto M. Kalaš).

z Bavor mnohem více podobá kruhový areál o průměru 17,30 až 17,65 m z knovízského sídliště v Čakovicích (Podborský 1999, 268, obr. 6, tab. 1) nebo torzo kruhu z velatické osady v Lovčičkách (Říhovský 1982, obr. 4, 5). Kruhové objekty se však vyskytují i nadále a z halštatského období můžeme připomenout např. oválný kruh o průměru 22 x 17 m z Kuřimi (Čižmář 1995, 233-234, Abb. 2, 10; Čižmář 1999) nebo menší objekt z Křižanovic (Stuchlík 1999).

Stanislav Stuchlík, AÚ AV ČR Brno

Literatura

- Bálek, M. – Hašek, V. 1996: Přínos letecké a geofyzikální prospekce pro poznání nových výšinných opevněných sídlišť na jižní Moravě, Jižní Morava 32, 7-26.
- Čižmář, Z. 1995: Das hallstattzeitliche Gehöft in Kuřim, Pravěk NR 5, 217-254.
- Čižmář, Z. 1999: Kuřim, okr. Brno, in: V. Podborský a kol., Pravěká sociokulturní architektura na Moravě, Brno, 73-80.
- Kovárník, J. 1999: Troskotovice, okr. Znojmo, in: V. Podborský a kol., Pravěká sociokulturní architektura na Moravě, Brno, 139-165, XI-XIV.
- Podborský, V. 1999: Pravěká sociokulturní architektura v dějinách lidstva, in: V. Podborský a kol., Pravěká sociokulturní architektura na Moravě, Brno, 261-295.
- Říhovský, J. 1965: Průzkum sídelní oblasti lidu středodunajských popelnicových polí v Pavlovských vrších, PV 1964, 39-40, tab. 6.
- Říhovský, J. 1982: Hospodářský a společenský život velatické osady v lovčičkách, PA LXXIII, 5-56.
- Stuchlík, S. 1999: Křižanovice, okr. Vyškov, in: V. Podborský a kol., Pravěká sociokulturní architektura na Moravě, Brno, 65-72.
- Stuchlík, S. – Stuchlíková, J. 1999: Šumice, okr. Znojmo, in: V. Podborský a kol., Pravěká sociokulturní architektura na Moravě, Brno, 95-114, tab. IX-X.

Resumé

Bavory (Bez. Břeclav). „NO Rand der Gemeinde“. Siedlung u. Kreisgrabenanlage. Kultur der mitteldanubischen Urnenfelder. Terrainbegehung.

BEDŘICHOVICE (okr. Brno-venkov)

„Malá pole“. Podolská kultura. Záchranný výzkum.

Při záchranném archeologickém výzkumu byl na ploše budované výrobní haly (viz kap. Neolit) odkryt mimo jiné jediný zahloubený objekt (obr. 2) s keramickým materiálem podolské kultury (obr. 3).

Petr Kos, David Parma, ÚAPP Brno

Resumé

Bedřichovice (Bez. Brno – venkov). „Malá pole“. Podolská kultura. Rettungsgrabung.